

Finansklagenemnda Skade

Avgjørelse FinKN 2022-846

12.10.2022

If Skadeforsikring NUF

Bygning - innbo (kombinert)

Sprekker og mangelfullt fundament – oppstått i forsikringstiden?

Sikrede overtok sin bolig i august 2021 og forsikret denne hos selskapet i september 2021. Ifølge en tilstandsrapport om boligen fra mars 2021 ble det den gang påvist sprekker i muren i garasjen, samt en svank i taket på verkstedet. I januar 2022 meldte sikrede om sprekker i vegger og mangelfullt fundament til selskapet. Selskapet avviste ansvar for skadene og anførte at forsikringen ikke dekket sprekker, setningsskader eller sviktende fundamentering. Selskapet viste også til at forsikringen kun dekket skader inntruffet i sikredes eiertid. Sikrede anførte på sin side at sprekkene ikke var tilstede ved overtakelse av boligen. Nemnda kom til at sikrede ikke hadde sannsynliggjort at skadene hadde oppstått i forsikringstiden.

Saksfremstilling

Saken gjelder krav om erstatning for sprekker og mangelfull fundamentering.

Vilkår

Sikrede har tegnet bygningsforsikring hos selskapet med bl.a. følgende vilkår:

4. Hvilke skader dekkes

Forsikringen gjelder fysisk skade på ting inntruffet i forsikringstiden. Utgifter til vedlikehold og forbedringer er unntatt.

Forsikringen gjelder ved:

(...)

4.6. Andre plutselige og uforutsette skader enn de som er omhandlet av punktene over

UNNTATT ER:

(...)

- Skade som skyldes setninger, latente spenninger i bygningen, jordtrykk, utilstrekkelig eller sviktende fundamentering, materialfeil, rust, korrosjon, annen tæring, svak eller feilaktig konstruksjon.

(...)

- Skade som består i svinn, svinnsprekker, flekker, riper, avskallinger, hakk og lignende.

(...)

4.10. Skade som følge av håndverkerfeil

4.10.1. Forsikringen gjelder ved:

(...)

- Andre fysiske bygningsskader.

Skaden må være en direkte følge av håndverkerfeil utført på forsikringsstedet. Feil utførelse/mangelfullt arbeid i seg selv er ikke å anse som en skade.

Utgifter til utbedring av følgeskader dekkes.

(...)

4.10.2. Forsikringen gjelder ikke for:

(...)

- Skade som kun består av flekker, riper, avskallinger, sprekker, svinnsprekker, knirk i gulv, samt mindre hakk, merker, fargenyanse og andre feil av kosmetisk karakter.

Sikrede overtok sin bolig 20.8.21. Av tilstandsrapporten fra firma M. datert 3.3.21 fremgikk det:

Garasje

(...)

Tilstandsvurdering/ tilstandsgrad: Det er påvist noe riss og sprekker i muren samt at det er over normalen forvitring i betongplaten. Den ene porten fungerte ikke befaringsdagen, men opplyst utbedret av fagkyndig etter befarung.

Garasje/verksted

(...)

Tilstandsvurdering/tilstandsgrad: Bygningen har en synlig svank på taket i den nordøstre delen, sannsynlig noe synk/setning av denne delen. Mindre gjenstående arbeider av inv. kledning/belistning (mangler loftslukeenkelt igjen isolert). Fyren har enkelt utført pipe m/rør ut av vegg- ukjent om dette er en godkjent innstallasjon idag.

Sikrede tegnet bygningsforsikring hos selskapet som begynte å løpe 8.9.21.

Den 4.1.22 meldte sikrede om sprekker i vegger og mangelfullt fundament:

Bæreveggen i kjeller av hus mangler fundammen, utrygg å bo. Verksted har sprekker på vegger

Verksted: var oppdaget sprekker i flere steder. der er en står sprekker. Hus: etter oppusning av gulv i kjeller var oppdaget at bærevegger mangler fundament. Tegningen som var bestilt i kommune viser at fundament må være på plass. Mulighet for kollapse.

Selskapet rekvirerte firma F. for å vurdere skadene. Av rapporten opprettet 4.2.22 fremgikk det:

Det er ved befarung oppdaget at det er noe sprekker i gulv og vegger veggene består av leca og noe pusset. disse har fått sprekkdannelser det er fører salget av boligen og garasje opplyst i takst som er utført at det er sprekkdannelser i vegger og gulv. Bygning vil ikke dette ned av denne grunnen ved normalt bruk og bygning blir vedlikeholdt på en vanlig måte.

(...)

Nei ingen mulig regress i denne skadesaken det er i tillegg opplyst i takst som er gjort tidligere at det er sprekkdannelser på bygningene.

(...)

Sprukket mot hjørnet ingen overraskelse at man finner sprekker i leca i garasje da dette er nevnt i salgsprospectet.

(...)

Tidligere sprekker som er ordnet med.

Selskapet avviste ansvar for skadene 22.2.22 under henvisning til at forsikringen ikke dekket riss, sprekker, setningsskader, latente spenninger i bygget, sviktende fundamentering m.m.

Sikrede oversendte ytterligere dokumentasjon til selskapet 1.3.22. Sikrede anførte at sprekken ikke var til stede ved overtakelsesdato. Videre viste sikrede til at det var en feil i gulvet som krevde oppussing, samt at det forelå "brudd på byggemåte som var tegnet og godkjent av kommune".

Selskapet opprettholdt avslaget 5.4.22 og viste bl.a. til at forsikringen kun dekker skade som inntreffer i sikredes eiertid.

Den 26.4.22 viste sikrede til vilkårenes pkt. 4.2 og gjorde gjeldende at skaden skyldtes en naturulykke, nemlig flom. Selskapet svarte samme dag at det trengte ytterligere informasjon om flommen for å vurdere dekningen for naturulykke.

Sikrede sendte en klage til selskapets kundeombud 26.4.22. Kundeombudet opprettholdt avslaget 31.5.22.

Sikrede anfører at selskapet nekter å betale kompensasjon for skade som følge av flom. Høsten 2021 var det masse nedbør som skapte flom. Etter flommen oppdaget sikrede store sprekker/gap i verkstedveggene. Sprekkene som er nevnt i salgsoppgaven var i garasjen, og ikke i verkstedet. Salgsoppgaven viser ingen feil på verkstedveggene, og det var ingen feil på overtakelsestidspunktet. Selskapets kundeombud svarer ikke på hva som er grunnen til at forsikringen ikke dekker tapet. Ettersom flommen skjedde i sikredes eiertid ønsker sikrede kompensasjon for å dekke tapet som følge av flommen. Huset ble kjøpt med feil i kjelleren. Da renoveringsarbeidet ble satt i gang ble det observert at bæreveggene mangler fundament. Sprekkene i veggene kan skyldes dette.

Selskapet anfører at de påviste skadene har oppstått før sikrede tegnet forsikring hos selskapet. Ettersom forsikringen kun gjelder skader som har oppstått i forsikringstiden kommer ikke forsikringen til anvendelse. Sikrede anfører at skadene er forårsaket av flom og derfor må dekkes under hans forsikring. I henhold til vilkårenes pkt. 4.2 dekkes skade som direkte skyldes naturulykke, herunder flom. Selskapet avviser at skadene skyldes en naturulykke. Etter pkt. 4.6 dekkes "andre plutselige og uforutsette skader". Skadene fremstår å ha oppstått over tid, og har således ikke skjedd plutselig. I alle tilfeller er det unntak for skade som skyldes *setninger, latente spenninger i bygningen, jordtrykk, utilstrekkelig eller sviktende fundamentering, materialfeil, rust, korrosjon, annen tæring, svak eller feilaktig konstruksjon*, jf. pkt. 4.6 strekpkt. 6. Det synes klart at sprekkenes skyldes bevegelser i grunn/konstruksjon. Dvs. at skaden skyldes enten setninger, latente spenninger i bygningen, utilstrekkelig eller sviktende fundamentering eller svak eller feilaktig konstruksjon. Videre er det unntak for skade som består i *svinn, svinnsprekker, flekker, riper, avskallinger og lignende*, jf. pkt. 4.6 strekpkt. 8.

Finansklagenemnda Skades begrunnelse

Spørsmålet er om selskapet er ansvarlig for sprekker.

Nemnda slutter seg her til sekretariatets vurdering:

Vi forstår klagen slik at du krever erstatning for sprekker i verkstedet og i garasjen. Du mener at skaden skyldes en naturskade, nærmere bestemt flom. Videre nevner du manglende fundamentering i bæreveggene i kjelleren og anfører at dette kan være årsaken til sprekkenes.

Finansklagenemnda ha ikke mandat til å ta stilling til om det foreligger en naturskade eller ikke. Hvorvidt det foreligger en naturskade eller om betingelsene for nedsettelse eller nektelse av erstatning var tilstede er forhold som kan påklages til Klagenemnda for naturskadesaker. Klage på vedtak fra forsikringsselskapet må i så fall sendes til Klagenemnda for naturskadesaker eller Landbruksdirektoratet innen 6 måneder etter at forsikringsselskapets avgjørelse er mottatt. Sekretariatet vil i det følgende vurdere saken opp mot forsikringsavtalens øvrige vilkår.

En grunnleggende forutsetning i forsikringsretten er at forsikringstilfellet har inntruffet i forsikringstiden, jf. HR-2020-1262-A. Dette prinsippet er tidligere lagt til grunn av Finansklagenemnda som et generelt forsikringsrettslig prinsipp, som gjelder med mindre annet følger av avtalen. Det er sikrede, altså du, som har bevisbyrden for at skadene har oppstått i forsikringstiden, se eksempelvis FinKN 2020-408 hvor nemnda uttalte:

Det er et grunnleggende utgangspunkt i forsikringsretten at selskapets ansvar kun gjelder forsikringstilfeller som oppstår i forsikringstiden. Det er sikrede som har bevisbyrden for at dette er tilfellet.

Det fremgår uttrykkelig av vilkårenes pkt. 4 at forsikringen gjelder fysisk skade på ting inntruffet i forsikringstiden.

Sekretariatet har ikke byggeteknisk kompetanse og må derfor legge til grunn det vi får opplyst av fagkyndige. Ifølge tilstandsrapporten fra (M) av 3.3.21 ble det påvist "noe riss og sprekker i muren" i garasjen. Videre fremgår det at verkstedet "har en synlig svank på taket i den nordøstre delen, sannsynlig noe synk/setning av denne delen". (F) påpeker i sin rapport at det er sprekker i gulv og vegger. Videre fremgår det av rapporten at:

disse har fått sprekkdannelse det er før salget av boligen og garasje opplyst i takst som er utført at det er sprekkdannelse i vegger og gulv.

(...)

det er i tillegg opplyst i takst som er gjort tidligere at det er sprekkdannelse på bygningene.

Din forsikringsavtale hos selskapet begynte å løpe 8.9.21. Rapporten fra (M) er utarbeidet før du overtok boligen og før forsikringstegningen. Riss og sprekker i garasjen og svanken i verkstedtaket forelå før forsikringstiden og er derfor ikke omfattet av selskapets ansvar. Vi forstår det slik at du anfører at sprekke i verkstedet oppsto etter forsikringstegningen. Selv om tilstandsrapporten fra (M) ikke nevner sprekke i verkstedveggene betyr ikke det nødvendigvis at sprekke ikke allerede forelå/hadde startet sin utvikling. Tilstandsrapporten er dessuten utarbeidet et halvt år før selskapet overtok risikoen for boligen. Det er sikrede som har bevisbyrden for at det foreligger et skadeomfang som kan tilskrives forsikringstiden. Slik saken er fremlagt for sekretariatet, kan vi ikke se at det er sannsynliggjort at sprekke i verkstedet har oppstått i selskapets forsikringstid. Hva gjelder din anførsel om manglende fundamentering i kjelleren kan heller ikke dette tilskrives forsikringstiden da kjelleren ble bygget før du overtok eiendommen.

Selv om det ikke er dokumentert skader oppstått i forsikringstiden viser vi likevel til de relevante vilkårene.

Etter vilkårenes pkt. 4.6 gjelder forsikringen ved *plutselige og uforutsette skader*.

Formuleringen "plutselig" tilsier at skaden må oppstå raskt. I nemndspraksis er det lagt til grunn at skader som utvikler seg gjennom én dag må regnes som "plutselig", mens skader som utvikler seg over lengre tid ikke kan regnes som plutselig, jf. eksempelvis FinKN 2021-620 og 2021-853.

De fremlagte rapportene omtaler ikke skadenes utviklingstid. Det er sikrede som har bevisbyrden for at det foreligger et forsikringstilfelle, jf. bl.a. Høyesteretts avgjørelse Rt. 2002 s. 1517 og nemndsavgjørelsen FinKN 2022-10. Det er derfor du som må sannsynliggjøre at det har oppstått en skade som selskapet svarer for iht. vilkårene. Dersom du mener at det har oppstått "plutselige" skader på eiendommen er det du som må sannsynliggjøre det. Vi kan ikke se at det er dokumentert.

Ettersom du anfører at sprekke kan skyldes manglende fundamentering i kjelleren bemerkes det at det etter vilkårenes pkt. 4.6 uansett er unntak for *skade som skyldes utilstrekkelig eller sviktende fundamentering*. Det er for øvrig unntak for *skade som består i svinn, svinnsprekker, riper og lignende*.

Din forsikringsavtale omfatter en dekning for følgeskader av håndverkerfeil. Det vises til vilkårenes pkt. 4.10:

4.10. Skade som følge av håndverkerfeil

4.10.1. Forsikringen gjelder ved:

(...)

- Andre fysiske bygningsskader.

Skaden må være en direkte følge av håndverkerfeil utført på forsikringsstedet. Feil utførelse/mangelfullt arbeid i seg selv er ikke å anse som en skade.

Utgifter til utbedring av følgeskader dekkes.

Ifølge skademeldingen mener du at det er utrygt å bo i huset da bæreveggene i kjelleren mangler fundament. Du skriver at det er en mulighet for kollaps av bygningen.

Etter pkt. 4.10 er det *følgeskader* av håndverkerfeil som dekkes. Det presiseres at *skaden må være en direkte følge av håndverkerfeil utført på forsikringsstedet* og at *feil utførelse/mangelfullt arbeid i seg selv er ikke å anse som en skade*. Dersom bygningen mangler fundamentering vil det være mangelfullt arbeid som faller utenfor dekningen for håndverkerfeil. Du anfører at sprekkenes kan være en følge av manglende fundamentering, men vi kan ikke se at det er sannsynliggjort. Basert på sakens dokumenter, er det ikke dokumentert skader *som følge* av mangelfull fundamentering.

Dekningen for håndverkerfeil har for øvrig unntak for *skade som kun består av riper, sprekker, og svinnsprekker*.

Avgjørelsen er enstemmig.

Finansklagenemnda Skades konklusjon

Selskapet gis medhold.

Ved behandlingen deltok Trine-Lise Wilhelmsen (leder), Vibeke Stiansen (selskapsrepresentant) og Alexander Venås (forbrukerrepresentant).